

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ48 ΕΑΔΗΣΥ/2023

(άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

(της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022)

Στην Αθήνα σήμερα, 4 Μαΐου 2023, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:00 π.μ., στα επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κορνά Τράκα γραφεία της, συνήλθε σε συνεδρίαση η ως άνω ΕΠΙΤΡΟΠΗ της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (εφεξής και «Αρχή» ή «ΕΑΔΗΣΥ»), μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη.

Τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση, ως εξής:

Πρόεδρος: Ανδρονίκη Θεοτοκάτου (μέσω τηλεδιάσκεψης),

Σύμβουλοι: Ευαγγελία Κουτούπα (μέσω τηλεδιάσκεψης),

Δημήτριος Χανής,

Μέλη: Χρυσάνθη Ζαράρη,

Αδάμ Καραγλάνης,

Βασιλική Σκαρτσούνη,

Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης).

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού.

Εισηγήτρια: Καλλιόπη Μήτκα, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, υπάλληλος Αυτοτελούς Γραφείου Θεσσαλονίκης.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν η εισηγήτρια (μέσω τηλεδιάσκεψης), η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μαρία Παναγοηλιοπούλου, καθώς και η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μαρία-Ελένη Σιδέρη, οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας των Μελών της Επιτροπής και τη λήψη απόφασης.

ΘΕΜΑ: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με το άρθρ. 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στους χώρους του Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών/Ναυτικού Νοσοκομείου Πειραιά και Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών/Οδοντιατρικού Κέντρου, χρονικής διάρκειας πέντε (5) μηνών, προϋπολογισθείσας δαπάνης 450.000,00 €, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτη κατάσταση.

I. Με το α.π. Φ800/28/2768/21.03.2023 έγγραφο του Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών (α.π. εισερχ. Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 1505/23.03.2023), όπως συμπληρώθηκε, κατόπιν του α.π. εξερχ. 460/03.04.2023 αιτήματος της Αρχής προς παροχή συμπληρωματικών στοιχείων, με το από 06.04.2023 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του Νοσοκομείου και τα συνημμένα έγγραφα (α.π. εισερχ. Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 1760/06.04.2023), καθώς και το από 28.04.2023 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (α.π. εισερχ. Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ 2077/2.5.2023), ζητείται η παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως ισχύει, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στις κτιριακές εγκαταστάσεις και χώρους του Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών (NNA) - Ναυτικού Νοσοκομείου Πειραιά (NNΠ) - NNA Οδοντιατρικού Κέντρου, προϋπολογισθείσας δαπάνης τετρακοσίων πενήντα χιλιάδων ευρώ 450.000,00 €, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, χρονικής διάρκειας πέντε (5) μηνών, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016.

II. Ιστορικό – Πραγματικά περιστατικά

1. Από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα εξής:

1.1 Οι ανάγκες καθαριότητας του Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών, του Ναυτικού Νοσοκομείου Πειραιώς, του Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών-Οδοντιατρικού Κέντρου (NNA, NNΠ και NNA Οδοντιατρικό Κέντρο), καλύπτονταν έως και τον Φεβρουάριο του 2023, δυνάμει της απόφασης κατακύρωσης του Κέντρου Εφοδιασμού Ναυτικού (εφεξής ΚΕΦΝ) με αρ. Φ.604.4.3/11/17/Σ.2213/23 Οκτ. 18/ΚΕΦΝ/1330, σε συνέχεια της διαγωνιστικής διαδικασίας που εκκίνησε με την με αρ. 3/17 διακήρυξη για τη σύναψη συμφωνίας-πλαίσου, διάρκειας 4 ετών για τις ανάγκες των τεσσάρων Στρατιωτικών Νοσοκομείων.

1.2 Το ΓΕΝ, 10 μήνες πριν τη λήξη των συμβάσεων που προκηρύχθηκαν με την ανωτέρω διαδικασία και συγκεκριμένα με το με α.π. Φ.800/5/284916/Σ.1055/14 Απρ 22/ΓΕΝ/Ε1 έγγραφό του, ζήτησε να διαβιβαστούν στο ΚΕΦΝ τα απαιτούμενα στοιχεία αρμοδιότητας των Γενικών Επιτελείων και

Στρατιωτικών Νοσοκομείων, δηλαδή η τεχνική περιγραφή και η εκτιμώμενη αξία των υπηρεσιών καθαριότητας, προκειμένου αυτό να εκκινήσει τις διαδικασίες διενέργειας νέου διακλαδικού διαγωνισμού.

1.3. Το NNA απέστειλε τα σχετικά στοιχεία, με το αρ. Φ.800/53/5965/Σ.2675/09-ΙΟΥΝ-22/NNA/ΔΟΥ έγγραφό του, για τους χώρους αρμοδιότητάς του. Συγκεκριμένα, η συνολική έκταση των εν λόγω χώρων ανέρχεται σε είκοσι τέσσερις χιλιάδες εξακόσια ογδόντα πέντε τετραγωνικά μέτρα (24.685,00 Μ2), (NNA: 20.160 m2, NNΠ: 3.675,00 m2 και Οδοντιατρικό κέντρο 850,00 m2).

1.4 Στη συνέχεια και ενόσω δεν είχαν ακόμη δημοσιευτεί από το ΚΕΦΝ οι όροι του διακλαδικού διαγωνισμού σύναψης συμφωνίας-πλαisiού, δεδομένης της λήξης, τον Φεβρουάριο 2023, της διάρκειας των εκτελεστικών συμβάσεων για τους χώρους αρμοδιότητάς του, το NNA ζήτησε από το ΓΕΝ, στις 22.10.2022, να εξετάσει τη δυνατότητα διενέργειας άλλης διαδικασίας σύναψης συμφωνίας-πλαisiού για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας, αποκλειστικά για το NNA, το NNΠ και το NNA Οδοντιατρικό Κέντρο, προϋπολογισμού 785.000€, πλέον ΦΠΑ, για χρονικό διάστημα 10 μηνών, υπό τον όρο ματαίωσης της εν λόγω διαδικασίας σε περίπτωση ανάδειξης μειοδότη μέσω του διακλαδικού διαγωνισμού για το σύνολο των στρατιωτικών νοσοκομείων.

Το εν λόγω αίτημα, έγινε δεκτό στις 22.10.2022 και δημοσιεύτηκε η Ε37/22 διακήρυξη, με α.π. Φ.604.4/370122/6195/Σ.2375/03-Νοε-22/ΚΕΦΝ (ΑΔΑΜ 22PROC011566039 2022-11-09, 176629), με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει τιμής.

1.5 Περαιτέρω, με τη Φ.604.4/6444/Σ.2483/23/14-11-2022 διακήρυξη (αρ. ΕΣΗΔΗΣ: 177247, ΑΔΑΜ: 22PROC011626728), προκηρύχθηκε από το ΚΕΦΝ και η διαγωνιστική διαδικασία του διακλαδικού διαγωνισμού, για την υπογραφή συμφωνίας –πλαisiού, χρονικής διάρκειας 4 ετών και συνολικής εκτιμώμενης αξίας 18.055.380,00€, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών καθαρισμού κτιριακών εγκαταστάσεων και χώρων των: 401 Γενικού Στρατιωτικού Νοσοκομείου Αθηνών (401 ΓΣΝΑ), Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών (NNA) –Ναυτικού Νοσοκομείου Πειραιά (NNΠ)-NNA/ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ και 251 Γενικού Νοσοκομείου Αεροπορίας (251 ΓΝΑ). Καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε αρχικά η 15.12.2022, η οποία μετατέθηκε, με τη Φ 604.4./230322/7041/14.12.2022 απόφαση ΚΕΦΝ, για τις 21.12.2022.

1.6 Ο υπό στοιχ. 1.4 της παρούσας αυτοτελής διαγωνισμός για τα κτίρια αρμοδιότητας του NNA, ματαιώθηκε με τη Φ 604.4/370222/162/4.1.2023 απόφαση (ΑΔΑ-91516-ΜΟΚ) του ΚΕΦΝ, βάσει του με αρ. 143/19.12.2022 πρακτικού της αρμόδιας Επιτροπής, με την ακόλουθη αιτιολογία: «λόγω

τροποποίησης της εκτιμώμενης αξίας του διαγωνισμού, συμφώνως με την παράγραφο 2β του άρθρου 106 του ν.4412/16 και την επανάληψη της διαγωνιστικής διαδικασίας με αντικατάσταση των όρων της διαδικασίας ανάθεσης (αναπροσαρμογή εκτιμώμενης αξίας στις 90.000,00€ ανά μήνα συμπεριλαμβανομένων κρατήσεων άνευ ΦΠΑ και τροποποιημένη Τεχνική Περιγραφή), δυνάμει της παραγράφου 5 του άρθρου 106 του ν.4412/16».

1.7 Στις 20.01.2023, με τη Φ.604.4/370322/164/Σ.55 διακήρυξη, (αρ. συστ. ΕΣΗΔΗΣ: 181863, ΑΔΑΜ: 23PROC012009598), επαναπροκηρύχθηκε από το ΚΕΦΝ, ο με αρ. Ε37/22 (αυτοτελής) επαναληπτικός διαγωνισμός με αναπροσαρμογή των όρων της διακήρυξης, για την υπογραφή συμφωνίας –πλαisiού (Σ-Π) χρονικής διάρκειας δέκα (10) μηνών, συνολικής εκτιμώμενης αξίας εννιακοσίων χιλιάδων ευρώ (900.000,00€) συμπεριλαμβανομένων κρατήσεων άνευ Φ.Π.Α, για την παροχή υπηρεσιών καθαρισμού κτιριακών εγκαταστάσεων και χώρων του Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών (NNA) –Ναυτικού Νοσοκομείου Πειραιά (NNΠ)-NNA/ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών την 17η Φεβρουαρίου 2023.

1.8. Όσον αφορά τον διακλαδικό διαγωνισμό (βλ. παρ. 1.5 της παρούσας), κατατέθηκαν δύο (2) προδικαστικές προσφυγές ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ (ΓΑΚ 1769 και 1771/12.12.2022), με αίτημα την ακύρωση της διακήρυξης για το αιτούμενο τμήμα «N.N.A-N.N.Π-N.N.A Οδοντιατρικό Κέντρο» λόγω πλημμελούς υπολογισμού του προϋπολογισμού και του εργατικού κόστους, το οποίο είχε οριστεί κατώτερο του νομίμου. Επί του αιτήματος λήψης μέτρων προσωρινής προστασίας εκδόθηκαν οι με αρ. Α1020_1021/16.12.2022 αποφάσεις της ΕΑΔΗΣΥ, με τις οποίες έγιναν δεκτά τα αιτήματα αναστολής και με τις αρ. 208_209/2023 οριστικές αποφάσεις της ΕΑΔΗΣΥ, οι οποίες κοινοποιήθηκαν στις 06.02.2023 στους ενδιαφερομένους, έγιναν δεκτές οι προβληθείσες αιτιάσεις κατά της διακήρυξης για το προσβαλλόμενο τμήμα, με αποτέλεσμα την ακύρωση αυτού και τη συνέχιση της διαδικασίας χωρίς τη συμπερίληψη των χώρων αρμοδιότητας του NNA.

1.9 Όπως προκύπτει από την εικόνα του αυτοτελούς διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, έχουν κατατεθεί εμπροθέσμως προσφορές από επτά (7) οικονομικούς φορείς και ο διαγωνισμός βρίσκεται στο στάδιο της αξιολόγησης. Μετά τη λήξη δε των εκτελεστικών συμβάσεων που καταρτίστηκαν στο πλαίσιο της με αρ. 3/17 διαδικασίας σύναψης συμφωνίας-πλαisiού, οι ανάγκες του NNA καλύπτονται από τον Μάρτιο 2023 και εφεξής, με συμβάσεις απευθείας ανάθεσης ποσού 30.000 ευρώ, 15νθήμερης διάρκειας για το NNA, μηνιαίας διάρκειας για το NNΠ και κάτω των 2.500 ευρώ για το NNA-Οδοντιατρικό Κέντρο.

II. Νομικό Πλαίσιο

2. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, ορίζεται ότι: «2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη».

III. Νομική Εκτίμηση

3. Το υπό εξέταση αίτημα έχει υποβληθεί από το Ναυτικό Νοσοκομείο Αθηνών ως αυτοτελούς επιχειρησιακής μονάδας του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού (ΓΕΝ), που αποτελεί Κεντρική Κυβερνητική Αρχή, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, στο οποίο υπάγονται διοικητικά τόσο το Ναυτικό Νοσοκομείο Πειραιά, όσο και το Οδοντιατρικό Κέντρο. Αντικείμενο του αιτήματος αποτελεί η προσφυγή της αναθέτουσας αρχής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 του ίδιου ως άνω νόμου, συνολικής προϋπολογισθείσας αξίας άνω των ορίων της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Ως εκ τούτου, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή της σύμφωνης γνώμης της, κατ' άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως ισχύει.

4. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιπτώσεις που απαριθμούνται περιοριστικά στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016, με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εθνικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (βλ. σχετικά ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56, της 23ης Απριλίου 2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, EU:C:2009:246, σκέψεις 105-106, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C -549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35).

Οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις οι οποίες συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας (βλ. υπό το πνεύμα αυτό ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 10ης Μαρτίου 1987, C-199/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σ. 1039, σκέψη 14, της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, της 10ης Απριλίου 2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά

Γερμανίας, Συλλ. 2003, I-360, σκέψη 58, της 14ης Σεπτεμβρίου 2004, C-385/02, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2004, σ. I-8121, σκέψη 19, της 14ης Οκτωβρίου 2004, C-340/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλ. 2004, I-9845, σκέψη 38, και της 2ας Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλ. 2005, I-4713, σκέψη 33, της 8ης Απριλίου 2008, C- 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψεις 57-58, της 27ης Οκτωβρίου 2011, C - 601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32). Η σχετική δε απόφαση της αναθέτουσας αρχής, πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. ΣτΕ 1747/2011, 1987/2021).

5. Ειδικότερα, για την εφαρμογή της επικαλούμενης από την αναθέτουσα αρχή νομικής βάσης θεμελίωσης του αιτήματος - κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη κατάσταση- απαιτείται η σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων:

α) η ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης, β) η ύπαρξη κατεπείγοντος, μη συμβιβαζόμενου με την τήρηση των προθεσμιών διενέργειας διαγωνισμού και γ) η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και του εξ αυτής απορρέοντος κατεπείγοντος.

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται τα αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή, ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της και τα οποία κατέστησαν ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό εκ μέρους της των ενεργειών που ήταν αναγκαίες για την αντιμετώπισή τους (Ελ.Συν. απόφαση 1080/2022 σκ. 6).

Περαιτέρω, η επίκληση της κατεπείγουσας ανάγκης δικαιολογείται για την ανάθεση εκείνων μόνο των εργασιών που είναι απολύτως αναγκαίες και συνδέονται αιτιωδώς με τα απρόβλεπτα γεγονότα και όχι για την κάλυψη των τακτικών (πάγιων) αναγκών της αναθέτουσας αρχής, το δε βάρος απόδειξης της σωρευτικής συνδρομής των προϋποθέσεων προσφυγής στην ως άνω εξαιρετική διαδικασία το φέρει η αρχή που τις επικαλείται (βλ. Ελ.Συν. 1494/2022 VII Τμ, Τμ. Μείζ. Επτ. Συνθ. 707/2013, VII Τμ. 498, 1167, 1308, 1312/2021, ΣΕ 1987/2021, Γνώμες της Αρχής Δ127/2018, Δ75, Δ84/2019 κ.α).

6. Εν προκειμένω, από την εξέταση των στοιχείων του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα εξής:

6.1. Ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτου γεγονότος:

Η αναθέτουσα επικαλείται ότι δεν ήταν δυνατόν να εκτιμηθεί ο χρόνος ολοκλήρωσης της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας και αυτό παρότι εγκαίρως προέβη στο σύνολο των απαιτούμενων εκ μέρους της ενεργειών, προς διασφάλιση της αδιάλειπτης παροχής των οικείων υπηρεσιών στους χώρους αρμοδιότητάς της.

Επισημαίνεται, ότι στο πλαίσιο εξέτασης της συνδρομής απρόβλεπτης περίπτωσης, η τήρηση χρονοβόρων, ενδεχομένως, διαδικασιών διενέργειας διαγωνισμών, εξαιτίας των εγκρίσεων, των δημοσιεύσεων ή της υποβολής προδικαστικών προσφυγών και λοιπών ένδικων βοηθημάτων από τους συμμετέχοντες, καθώς και της ανάγκης εξέτασης επανορθωτικών μέτρων, δεν συνιστά οπωσδήποτε απρόβλεπτη περίπτωση συνδεόμενη αιτιωδώς με την κατεπείγουσα ανάγκη για απευθείας ανάθεση σύμβασης. Πλην, όμως, στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι ερευνητέο αν η οφειλόμενη στα ως άνω γεγονότα καθυστέρηση επηρέασε συνεκδοχικά, καθ' υπέρβαση της απαιτούμενης προβλεψιμότητας,

την ομαλή εξέλιξη και έγκαιρη ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας (βλ. ad hoc Δ8ΕΑΔΗΣΥ/2023, Δ4ΕΑΔΗΣΥ/2022, Δ5ΕΑΔΗΣΥ/2022, Δ20ΕΑΔΗΣΥ/2022 Γνώμες της Αρχής).

Εν προκειμένω, ήδη από τις αρχές Ιουνίου 2022, το ΝΝΑ ανταποκρίθηκε στην κλήση του ΚΕΦΝ προς αποστολή των αναγκαίων στοιχείων για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των χώρων αρμοδιότητάς του, συνολικής έκτασης 24.685,00 Μ2, προβαίνοντας σε επικαιροποίηση των τεχνικών προδιαγραφών και του προϋπολογισμού, λόγω, μεταξύ άλλων, της δημιουργίας και λειτουργίας νέων πτερύγων (ενδεικτικά νέα πτέρυγα Καρδιολογικής Κλινικής, μεγαλύτεροι χώροι Τμήματος Επειγόντων Περιστατικών). Δεδομένου, όμως, ότι η σχετική διαδικασία προκήρυξης της διακλαδικής συμφωνίας-πλαισίου για το σύνολο των Στρατιωτικών Νοσοκομείων καθυστερούσε, το ΝΝΑ ζήτησε από το ΚΕΦΝ να εγκρίνει τη διενέργεια αυτοτελούς παράλληλης διαδικασίας σύναψης συμφωνίας-πλαισίου 10μηνιαίας διάρκειας, προϋπολογισμού 785.000€, πλέον ΦΠΑ, σύμφωνα με τα αναλυτικά εκτεθέντα στο ιστορικό, το δε αίτημά του έγινε δεκτό.

Παρά ταύτα, τόσο η αυτοτελής διαδικασία για το ΝΝΑ, όσο και η προκηρυχθείσα διαδικασία για τη διακλαδική συμφωνία -πλαίσιο, ματαιώθηκαν, για τον λόγο ότι η συνολική εκτιμώμενη αξία του οικείου τμήματος είχε οριστεί κατώτερη της νόμιμης. Πλην, όμως, ακόμη και υπό την εκδοχή ότι για την πλημμελή εκτίμηση της προϋπολογισθείσας αξίας, υφίσταται ευθύνη των αρμόδιων στελεχών του ΝΝΑ, το τελευταίο, ενεργώντας άμεσα, πριν την έκδοση, στις 6.3.2023, της (ακυρωτικής) απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ επί των ασκηθεισών προσφυγών στο πλαίσιο της διακλαδικής διαδικασίας, προέβη, κατόπιν σχετικής ενημέρωσης από το ΚΕΦΝ, στη διόρθωση των ελλειμματικών στοιχείων της αυτοτελούς διαδικασίας, η οποία ως εκ τούτου επαναπροκηρύχθηκε ταχύτατα από το ΚΕΦΝ τον Ιανουάριο του 2023 και ήδη ευρίσκεται σε αντίστοιχο εξελικτικό στάδιο με τον διακλαδικό διαγωνισμό για τα λοιπά Νοσοκομεία.

Σε κάθε περίπτωση δε για την πάροδο εξαμήνου από τον χρόνο αποστολής των απαιτούμενων στοιχείων εκ μέρους του ΝΝΑ στο ΚΕΦΝ, έως τη δημοσίευση των όρων και επομένως την έναρξη της διαδικασίας για τη σύναψη της διακλαδικής συμφωνίας-πλαισίου, υπό την εκδοχή ότι το εν λόγω χρονικό διάστημα αφίσταται του ευλόγου, δεν ευθύνεται το ΝΝΑ, το οποίο δεν είναι αρμόδιο για τη διενέργεια του οικείου διαγωνισμού, καθόσον η αρμοδιότητά του εξικνείται σε διαγωνιστικές διαδικασίες έως τα κατώτατα όρια του άρθρου 5 του ν. 4412/2016, όπως ισχύουν (βλ. το από 27.05.2021 σχετικό σήμα του ΓΕΝ). Εξάλλου, λόγω του ύψους της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της διακλαδικής διαδικασίας, ο χρόνος που απαιτήθηκε για την έγκριση των όρων που υπέβαλαν τα τέσσερα Στρατιωτικά Νοσοκομεία και εν γένει την προετοιμασία του διαγωνισμού, συνιστά παράγοντα μη δυνάμενο να προεκτιμηθεί από το ΝΝΑ και συνεπώς κείται πέραν της σφαίρας ευθύνης του. Το ίδιο δε, όπως ήδη προεκτέθηκε, ανταποκρίθηκε άμεσα στην κλήση του ΚΕΦΝ προς επικαιροποίηση και αποστολή των αιτηθέντων στοιχείων.

6.2 Ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες:

Η αναθέτουσα αρχή προβάλλει ότι: «... ο εν εξελίξει σχετικός διαγωνισμός εκτιμάται κατ' αντικειμενική κρίση και κοινή πρακτική ότι δε θα έχει ολοκληρωθεί το προσεχές χρονικό διάστημα, σε συνδυασμό με

την λήξη της υφιστάμενης σύμβασης ήδη από τον Φεβρουάριο 23». (4) Προδήλως, η ανάγκη για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στους χώρους ΝΝΑ-ΝΝΠ-ΝΝΑ/ΟΔΟΝΤΡΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ είναι επιτακτική, ανελαστική, επείγουσα λαμβάνοντας υπόψη ότι η παροχή υπηρεσιών υγείας στους νοσηλευόμενους και οι συνθήκες υγείας του εργαζόμενου προσωπικού προϋποθέτουν την απρόσκοπτη και συνεχή παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στους χώρους εργασίας και νοσηλείας του ΝΝΑ-ΝΝΠ-ΝΝΑ/ΟΔΟΝΤΡΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ. (5) Το ΝΝΑ-ΝΝΠ-ΝΝΑ/ΟΔΟΝΤΡΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ αποτελεί τη μεγαλύτερη νοσοκομειακή δομή του Πολεμικού Ναυτικού (Π.Ν.). Καλύπτει τις πολλαπλές και ιδιαίτερα αυξημένες ανάγκες του συνόλου του στρατιωτικού προσωπικού του Π.Ν. που έχουν συνάφεια και με την εκπλήρωση της αποστολής του Π.Ν. Επιπλέον, καλύπτει τις ανάγκες και των εκατοντάδων χιλιάδων δικαιούχων μελών του».

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η ανάγκη, στη θεραπεία της οποίας κατατείνει το υπό εξέταση αίτημα, είναι κατεπείγουσα, καθόσον η χρονική διάρκεια του εν εξελίξει διαγωνισμού έχει ήδη υπερβεί την ημερομηνία λήξης της ισχύουσας εκτελεστικής σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας.

6.3. Ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης:

Λαμβάνοντας υπόψη ότι το ΝΝΑ Αθηνών δεν είναι αρμόδιο για τη διενέργεια διαδικασίας σύναψης συμφωνίας-πλαisiού της οικείας προϋπολογισθείσας δαπάνης, η οποία δεν έχει εισέτι ολοκληρωθεί, αλλά μόνο για τις μετέπειτα εκτελεστικές συμβάσεις αυτής, καθίσταται σαφές ότι η ενδεχόμενη αδυναμία πρόβλεψης της έκβασης της τρέχουσας αυτοτελούς διαδικασίας, η διενέργεια της οποίας κατέστη καταρχήν αναγκαία λόγω της καθυστέρησης έγκρισης των όρων της διακλαδικής διαδικασίας, συνδέεται άμεσα με την αδυναμία του να εξυπηρετήσει την αδήριτη ανάγκη του για καθαριότητα των χώρων και κτιριακών εγκαταστάσεων αρμοδιότητάς του (βλ. Δ17 και Δ8 ΕΑΔΗΣΥ/2023, Δ04/ΕΑΔΗΣΥ/2022, Δ05ΕΑΔΗΣΥ/2022 Γνώμες της Αρχής Ελ.Συν. Τμήμα 35/2008, ΝΣΚ ΓΝΔ 17/2010, καθώς και Δ62/2018, Δ98/2020 και Δ33/2021 Γνώμες της Αρχής).

6.4. Ως προς την ανάθεση της σύμβασης στο απολύτως απαραίτητο μέτρο.

Η προσφυγή στη σκοπούμενη εξαιρετική διαδικασία επιτρέπεται για την προσωρινή και άμεση κάλυψη των επικαλούμενων κατεπείγουσών και επιτακτικών αναγκών και όχι του συνόλου των πάγιων και διαρκών αναγκών της αναθέτουσας αρχής, ενώ για τις υπηρεσίες που είναι απαραίτητες μετά την περίοδο της προσωρινής κάλυψης της κατεπείγουσας ανάγκης, η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να προσφύγει σε ανοιχτή ή κλειστή διαδικασία, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Επομένως, το αίτημα πρέπει να υποβάλλεται στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο και όχι να καλύπτει το σύνολο των αναγκών της αιτούσας, καθώς αυτές μπορούν να καλύπτονται με δημόσιες συμβάσεις που συνάπτονται με τις συνήθεις (ανοιχτή ή κλειστή) διαγωνιστικές διαδικασίες ανάθεσης (βλ. ενδεικτικά Δ127/2018, Δ75/2019, Δ84/2019, Δ 33/2021 Γνώμες της Αρχής).

Εν προκειμένω, το υποβληθέν αίτημα αφορά σε σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, χρονικής διάρκειας πέντε (5) μηνών προϋπολογισθείσας δαπάνης 450.000,00 €, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, στους χώρους και κτιριακές εγκαταστάσεις του ΝΝΑ-ΝΝΠ-ΝΝΑ/ΟΔΟΝΤΡΙΑΤΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ, με την πρόβλεψη ότι «η σύμβαση που θα προκύψει από τη

διαπραγμάτευση θα λυθεί αυτοδίκαια και αζημίως για το Νοσοκομείο εφόσον αναδειχθεί ανάδοχος από την τρέχουσα διαγωνιστική διαδικασία Σ-Π σε προγενέστερο χρόνο».

Υπό το πρίσμα των εκτεθέντων, το οικείο αίτημα εναρμονίζεται με την προϋπόθεση της εφαρμοστέας διάταξης, σχετικά με την ανάθεση της σύμβασης στο απολύτως απαραίτητο μέτρο, δεδομένου ότι η υπό εξέλιξη διαδικασία για τη σύναψη συμφωνίας-πλασίου 10μηνιαίας διάρκειας ευρίσκεται στο στάδιο της αξιολόγησης των προσφορών, σε συνδυασμό με την επιφύλαξη περί ισχύος της σχετικής σύμβασης που θα προκύψει από τη διαπραγμάτευση μέχρι την ανάδειξη οριστικού αναδόχου από τη διαδικασία αυτή.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή

Αποφασίζει, ομόφωνα, την παροχή σύμφωνης γνώμης για την προσφυγή του Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, για τη σύναψη σύμβασης, με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στις κτιριακές εγκαταστάσεις των χώρων του Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών (NNA) - Ναυτικού Νοσοκομείου Περαιά (NNΠ) - NNA Οδοντιατρικού Κέντρου, προϋπολογισθείσας δαπάνης τετρακοσίων πενήντα χιλιάδων ευρώ 450.000,00 €, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, και χρονικής διάρκειας πέντε (5) μηνών, με την επιφύλαξη ότι η σύμβαση που θα προκύψει από τη διαπραγμάτευση θα λυθεί αυτοδικαίως και αζημίως για το Νοσοκομείο εφόσον αναδειχθεί ανάδοχος από την τρέχουσα διαγωνιστική διαδικασία Σ-Π σε προγενέστερο χρόνο.

Αθήνα, 4 Μαΐου 2023

Η Πρόεδρος

Ανδρονίκη Θεοτοκάτου